

Groenboek minder administratieve formaliteiten voor burgers

Uitgebreide samenvatting

In de Europese Unie wonen, werken en studeren ongeveer 12 miljoen Europese burgers in een lidstaat waarvan zij geen onderdaan zijn. Ingevolge het primaire en secundaire Unierecht hebben zij er recht op behandeld te worden als waren zij onderdaan van die lidstaat. Niettemin worden zij dagelijks geconfronteerd met obstakels bij de uitoefening van hun burgerschapsrechten. Er is geen vrij verkeer van openbare documenten. Regelmatig worden deze documenten - diploma's, nationaliteitsbewijzen, eigendomsakten, geboorteakten, overlijdensakten, huwelijksakten, adoptieakten - alleen door de overheidsinstanties van de lidstaat van verblijf geaccepteerd als bepaalde administratieve formaliteiten zijn vervuld, zoals een bewijs van authenticiteit of een gewaarmerkte vertaling. Ook worden de gevolgen van akten van de burgerlijke stand - geboorteakten, overlijdensakten, huwelijksakten, adoptieakten - niet noodzakelijkerwijs in een andere lidstaat erkend.

Het overleggen van openbare documenten is in veel gevallen een voorwaarde voor het verkrijgen van een recht, het ontvangen van een sociale uitkering of het voldoen aan een fiscale verplichting. Administratieve formaliteiten maken de uitoefening van het vrije verkeer van personen minder aantrekkelijk. De rechtskader dat betrekking heeft op deze formaliteiten geeft een zeer verbrokkeld beeld. Het bestaat uit nationaal recht, dat zeer verschilt van lidstaat tot lidstaat, uit internationale verdragen, waarbij niet alle lidstaten partij zijn, en uit EU-recht, dat zich slechts met bepaalde aspecten van de problemen bezig houdt. Om het vrije verkeer van openbare documenten tussen lidstaten te vereenvoudigen stelt de Europese Commissie de volgende mogelijke oplossingen voor:

- Het afschaffen van administratieve formaliteiten voor de authenticatie van openbare documenten. Deze afschaffing kan gebaseerd zijn op wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten en zou betrekking dienen te hebben op alle openbare documenten.
- Een verdergaande samenwerking tussen de bevoegde nationale autoriteiten.
- Het beperken van de vertaling van openbare documenten. In diverse administratieve sectoren kan gedacht worden aan het invoeren van facultatieve standaardformulieren.
- Invoering van een Europese akte van de burgerlijke stand. Deze zou goed passen in het rijtje van de reeds bestaande Europese modellen voor rijbewijzen en paspoorten en de voorgestelde Europese erfrechtverklaring (dossier E090205). Deze Europese akte kan bestaan naast de nationale akten van de burgerlijke stand en zal niet verplicht, maar facultatief zijn.

Akten van de burgerlijke stand vormen een bijzonder probleem in verband met de gevolgen daarvan. De in een dergelijke akte vastgelegde rechtssituatie, en daarmee de rechtsstatus van de betrokken persoon (bijvoorbeeld betreffende diens naam), wordt niet noodzakelijkerwijs erkend in een andere lidstaat. Ook rijst de vraag of de in de akte van de burgerlijke stand vastgelegde rechtssituatie de aan die situatie verbonden burgerrechtelijke gevolgen kan hebben in andere lidstaten, bijvoorbeeld als het gaat om afstamming. De Europese Commissie mist de bevoegdheid in te grijpen in het materiële familierecht van de

lidstaten. Als mogelijke oplossingen voor de gesignaleerde problemen denkt de Commissie daarom aan:

- Het bieden van ondersteuning aan nationale overheden bij het zoeken naar praktische oplossingen.
- Erkenning van rechtswege van in andere lidstaten vastgestelde situaties betreffende de burgerlijke staat. Deze oplossing heeft ook als voordeel dat de lidstaat waar de burger besluit te gaan wonen of werken zijn nationale recht niet hoeft aan te passen.
- Harmonisatie van collisieregels.
- Andere oplossingen, door de respondenten aan te dragen.

Voor het jaar 2013 staan twee voorstellen voor Europese wetgeving gepland, één over vrij verkeer van openbare documenten en één over erkenning van documenten betreffende de burgerlijke staat. Met het onderhavige groenboek beoogt de Europese Commissie bijdragen van belanghebbenden en het grote publiek te verzamelen om de wetgevingsvoorstellen verder uit te kunnen werken. Er kan tot 30 april 2011 gereageerd worden.